

LART

A TINÓDI KLUB IRODALMI FOLYÓIRATA

Bayer Béla

Mosolyod fedetlen

Vetkeznek szemeimben a fák,
csupaszulnak a gallyak,
s velük te is vetkezel.
Moccanó melleid
akárha gesztenyeburokból,
buggyannak ki az ing alól.
Tekinteted is mezítelen.
A jajok, imák, sóhajok örökén
szájamra most szavak édesülnek,
s a perc, melyet át szabadon élünk,
verssornak tollamhoz idomul.
Szemedből száműzött a félelem,
mosolyod fedetlen, ha összenézünk.
Arcod akár a vemhes akácok,
megmártod az elfogyó fényben,
s miként az ezüsthárs, kitárulkozol.
Az ágak sokszögébe zártan
józan arányokat vigyáz az értelem.
Vetkeznek szemeimben a fák,
az elaggott platánok,
hogy fejfámul szegődjenek,
ha öledbe temetkezem.

TAKARÉKSZÖVETKEZET

A régi barát

az új világban

Németh Erzsébet

versei

Álmaim tükre

A hajnal piros ínyéből
kivillan falum vakító foga.
Mennydörgős, vad ifjúságomnak
ő volt ámuló otthona.

Zöld nyakkendőt kötött a mező,
mikor megkérte kezem...
Elkísérték halk szavú nyárfák,
s levett kalappal köszöntek nekem.

Fényből font szalagot hoztak hajamba,
csillagcsatot, reményszín ruhát,
templommá magasult vágyat,
zsoltárizúgást a lázas orgonán.

És ölelt a nyár!
Meztelen fürödtek a csillagok
az éj mély vizű tavában –
hullámok zenéje hallgatott.

Felhők fohásza feszült a tájra,
sápadt arcú virágot korbácsolt a nap.
S az áldás nélküli égen
álmaim tükre kettéhasadt.

Tudom

Tudom, hogy jó vagy...
mégis gonosz.
Isten-szíved mögött
sátán ujja motoz.

Tudom, hogy szeretsz...
mégis bántol.
Halvány parázs fölött
félelem-fény lángol.

Hiába bántol...
mégis szeretsz.
Sátán-szíved mögött
Isten szája nevet.

Látja Isten

És látja Isten,
hogy tépett szárnnyal is
repülni próbálsz...
Hát gravitációként visszaránt
a kacagásából
felvérző póráz.

Egy napon

Egy napon nyomodba szegődik,
és makacsul követ.
Hiába kergeted,
dobálsz utána követ...
Hasztalan –
veled marad,
s hozzád szelídül
a halál.

Hinora Márta

Én láttam

Én láttam a november születését,
bágyadt, őszi alkonyon
az utolsó levél rezdülését,
amint lehullt, hervadón.

Esőkönyveket hallottam
kopogni tört avaron,
szerelmet, múltat siratva
hulltak – hulltak szakadón.

Ha lehull az első hó nesztelen,
lelkedbe önti szüzi lényét.
Ne félj, kedvesem, mert én
láttam a november születését.

T. Ágoston László

Mókuserék

A lány tizennyolc éves volt, vörösesbarna hajú és Katinak hívták. A szülei csak Kétnek, mert néhány évig angolra járárták, és azt szerették volna, ha tökéletesen megtanulja a nyelvet és külkereskedő lesz. Később már azzal is megelégedtek volna, ha be tudják dugni valamiféle idegenforgalmi hivatalba. Közepes érettségi bizonyítvánnyal, négyes angol osztállyal ez se ment. A főiskoláról elutasították, az utazási irodában nem tudott megfelelő angolsággal válaszolni a főnök kérdéseire.

– Nem hát, mert olyan akcentussal ejtette a szavakat, hogy elsőre meg se értettem mit kérdez – szepegte Kati, miközben vörösre dörzsölte szeplős, pisze orrocskáját. – A nyakamat teszem rá, hogy eleve mást akart fölvenni. Azt hitte az a pojáca, hogy rögtön az ölébe ülök? A túrót! De lehet, hogy nem is én vagyok az esete. Kicsi a mellem, lapos a fenekem...

– Ugyan, Két, hogy mondhatasz ilyeneket? – mondta az anyja fölhaborodva. – Igenis csinos, jól fejlett lány vagy a korodhoz képest. Én ilyen idős korban még nálad is cingárabb voltam, mégis körülzsongtak a fiúk. Az öltözködésed ellen se lehet kifogása senkinek. Magam választottam ki minden ruhádat a Burdából. Ha nekem egy szál szoknyám meg blúzom lesz, te akkor is divatosan fogsz öltözködni.

– Hát ez az – dörögte az apja. – Mindig csak a flancon jár az eszetek, a bizonyítvány meg olyan, amilyen. Az összes túlórád meg a hétvégi műszakjaid rámentek a különórákra, a fodros szoknyákra, kétezer forintos cipőkre, és mi lett az eredmény? Itt állok egy érettségizett lánnyal, aki melósnak nem való, mert kisasszonynak nevelted, az egyetemre nem veszik föl, mert buta, az irodistákkal meg Dunát lehetne rekeszteni. Most is elküldtek vagy tízet a gyárból.

– Buta az én Kétem? – ugrott föl az asztaltól az asszony anyafarkassá válva. – Aki éjjel-nappal csak magolt az érettségi előtt, aki hetente kétszer különóra járt? Ha mit nem néznék, a szemedbe mondanám, ki a buta a családban! De hagyjuk... Arról igazán nem tehet szegénykém, hogy pikkelt rá az angoltanár.

– Meg a matektanár, meg a magyartanár, meg a...

– Hiába húzod a szádat, igenis pikkelték rá, mert olyan kis szerény, visszahúzódó, a légynek se árt. Tudom én, mi van az iskolában, én jártam a szülői értekezletekre. Amikor bejelentette, hogy javítani akar, hetekig föl se szólították. Bezzeg a főosztályvezető úr lányát háromszor is feleltették, hogy ki tudja alkudni a jelesét. Ne félj, az bejutott az egyetemre.

– Rendben van, ő a legokosabb a városban, de mit kezdünk vele? Nagyon jól tudod, hogy mindenütt elbocsátások vannak. Egyszerűen nincs olyan munkahely, ahová bedughatnánk. Nem kell a munkaerő, nincs szükség az

emberekre. Lehet, hogy holnapután én is munkanélküli leszek, meg te is! Hát nem érted? Miből fogjuk eltartani? Amikor beírtad angolra, én is örültem neki, mert azt hittem, hogy a nyelvtudásával majd érvényesül. Meg aztán a fene tudja, merre fordul a világ kereke... Az ötvenhatosok közül is rögtön fölalták magukat külföldön, akik tudtak valamilyen idegen nyelven beszélni.

– Annyit én is tudok... – vetette közbe Kati.

– Erről ne is álmodozz, kislányom – ingatta a fejét az asszony. – Külföldre nem engedlek. Szó se lehet róla! Én itt akarom dajkálni az unokáimat.

– Buta kotlós! – recsent a férfi hangja. – Én is, de ha...

– Nincs ha! – sipította magából kikelve. – Inkább megölöm, meg magamat is, de nem engedem el!

A lány zsebkendője már teljesen átázott a könnyektől. Elvesztettnek, csúnyának és butának érezte magát. Teljesen kilátástalannak ítélte a helyzetét. Utálta magát és gyűlölte a szüleit. Gyűlölte az egész világot, amelyikbe beleszületett. Azt se bánta volna, ha ott nyomban beüt egy atombomba és véget vet mindennek. Igen, mindennek. De nem ütött be. Csendes volt minden, csak a televízió hangja hallatszott át a szomszédból. Hirtelen ötlettel lehúzza ujjáról a gyűrűt, kivette a nyakából a láncot, melyet a születésnapjára kapott, és letette az asztalra.

– Tessék, tegyék zálogba. Addig talán kitart az ára, amíg tudok valamiféle munkát szerezni. És nagyon kérek, ne veszekedjete!

Úgy hozta a sors, hogy egy ismerősük butikot nyitott a főtéren. Kati – mivel tudott egy kicsit angolul – beállt hozzá eladónak. Farnert árult, szoknyákat, blúzokat meg mindent, amit a főnöke felhajtott a nagykereskedőnél. Nem érzett különösebb hajlamot az üzlethez, de fizettek érte, és tetszett neki, hogy körülzsongják a férfiak. Némelyik addig merészkedett, hogy a fenekét is megpaskolta. Nem illett megsértődni miatta, hiszen jó vevők voltak, belőlük élt a főnöke.

Egy nap beállított a butikba egy férfi. Kreol bőre, fekete hajú, sötét szemű. Kétsoros zakót viselt, és angolul beszélt. Harminc év körüli volt, Johnnak nevezte magát. Kati újra Két lett, és olyan szerelmes, amilyen csak egy tizennyolc éves lány lehet. Szentírásként itta magába a férfi szavait, és egy pillanatig sem kételkedett benne, hogy ha befejezi a városban az üzleti tárgyalásait, magával viszi valahová Dél-Amerikába. A szülei semmire se tudtak. Csak akkor kezdtek nyugtalankodni, amikor bejelentette, hogy másnap elutazik két hétre a Balatonra. Túl hirtelennek tűnt ez az elhatározás.

Aztán megérkezett. Sápadt volt, ideges, bezárkózott a szobába, és ki se jött reggelig. Másnap egy cigányasszony kereste meg a butikban. Azt mondta, Johntól hozott üzenetet. Este a városszéli kiskocsmában várja. Csak az útlevelét hozza magával meg az ékszereit. Különös üzenet, gondolta, de ha John így akarja, biztosan jó oka van rá. A füstös kocsmában egymást támogatták a rosszarú rézszegek. Az egyik sarokban féllábú rokkant üldögélt a falnak támaszkodva, és egykedvűen nyalogatta a pálinkáspohár szélét.

– Ne félj, itt vagyok – fogta meg a karját hátulról a cigányasszony. – Gyere, jósolok neked!

– Hová visz? Én John nélkül sehová se megyek!

– Ugyan, ne akadékoskodj már, Két! – tolta maga előtt a nő. – Rögtön itt lesz John is, addig jósolok neked. De ha nem hiszel nekem és nem akarod őt látni, eredd isten hírével, én nem tartalak vissza!

– Juj, dehogy, ne haragudjon... De hol van John, és miért hagyott ott a szállodában egyedül?

– Túl sokat akarsz tudni egyszerre. No gyere, sorjában mindent elmagyarázok!

– Hová visz?

– A WC-be. Itt mégse lehet jósolni...

A cigányasszony bereteszte az ajtót, és ráparancsolt Katira, hogy húzza le a bugyiját. Ne féljen, nem ferde hajlamú ő, csak a jósláshoz kell onnét néhány szőrszál, amelyik felidézi John és a közös jövőjüket. A lány engedelmeskedett, s félszegen mosolyogva túrta, hogy megtépázza, megsimogassa, miközben elismerően motyogta maga elé: „gyönyörű, gyönyörű”... Nem csoda, hogy John így belesett. Ha férfi lennék, én se tudnám kihagyni.

– Mit mond?

– Semmi, semmi, csak a varázsige. Így ni. Most add ide az útleveledet, a gyűrűt meg a nyakláncot! Szépen összekötjük a szőrszálakkal, és melegítjük, melegítjük... Már melegszik, látom a jövőtöket...

– Mit lát? Mondja már!

– Ha belebeszél, semmit. Most kezdek elölről... Melegítem, melegítem... John már elindult, látom. Látom, beszállt a kocsiába... Látok egy nagy házat, látok sok fát, pálmáikat látok...

– Juj, de jól! Igazi pálmáikat? És gyereket lát-e? Azt hiszem, terhes vagyok...

– Micsoda? Terhes? A szentségit! Látod, már megint közbeszóltál, már nem is látom. Várj egy kicsit, azonnal jövők!

Kati várt egy kicsit, aztán várt még sokat, de a cigányasszony nem ment vissza. Se az útlevele, se az ékszerei. És ekkor beléhasított a fölismerés, hogy alighanem becsapták. Csak állt ott a WC-ben, kezében a bugyijával, hasában John gyerekével, akiben már szinte biztos lehetett, és tehetetlen zokogásban tört ki.

Amikor kissé megnyugodott, felöltözött és kiment a szobába. A cigányasszony és John felől érdeklődött, de nem látta őket senki, nem is hallottak felőlük. Arra se emlékeztek, hogy ő bejött a kocsimába.

A rendőrségre ment. Az ügyeletes tiszt végighallgatta, legépelte a jegyzőkönyvet, és a fejét ingatta.

– Tudom, hogy magát ez nem vigasztalja, kislány, de fél éve keressük ezt a bandát. Ha ugyanarról a társaságról van szó, amire én a fejemet le merném tenni, akkor maga a huszonharmadik bejelentő. És a gyerekek mi a szándéka?

Kati nem válaszolt. Lehajtotta a fejét, és eleredtek a könnyei. A zokogástól még köszönni se tudott, amikor becsukta maga mögött az ajtót.

Hazamenni nem mert, félt a szülei haragjától. A barátnőivel szakított John miatt. Egyetlen ember maradt, akihez fölsöngethetett a késő éjszakai órán, a nagymama.

Álmosan, kócosan, papucsát a kezében tartva nyitott ajtót. Az altatótól alig tudta a szemét nyitva tartani. De amint meglátta zúzott unokáját, szinte felsikoltott.

– Te jószagos isten! Mi történt veled, Katikám?

– Ha nem adsz azonnal húszezer forintot, meg kell ölnöm magam, mami! Oda a láncom, gyűrűm, az útlevelem, és a gyereket is el kell vetetni...

– Egy szót se értek, kislányom. Gyere, mondd el sorjában! Húszezer forint... Hol élsz te? Háromhavi nyugdíjam nincs annyi. No gyere, gyere, megbeszéljük a dolgot!

Hajnalgig beszélgettek. Katiból folyt a szó, nagymama pedig percenként a kezét összecsapva sopánkodott.

– Nem értelek kislányom – mondta végül. – Anyádék a születésed óta kényeztetnek, még a szélét is óvtak. Hogy tehetnél velük ilyen szörnyiséget? Biztosan belebetegszik, ha megtudja.

– De nem kell, hogy megtudja. Értsd meg, hogy megveszem az ékszereket, a gyereket meg elvetetem. Szerezz nekem húszezer forintot!

– Szerezzek, szerezzek, de honnan? Tudod, mit beszélsz te, Katikám?

– Bárhonnan! Mit bánom én...

– Nem úgy van az, kislányom. Csúnyán viselkedtél velük, de valahogy majd rendbehozzuk a dolgot. Majd én beszélek velük. Nem fognak örülni az biztos, de... No, bízd csak a nagymamára!

– Azt hiszed, most örülök? Tudom, hogy elrontasz mindent. Azért jöttem, hogy pénzt kérjek tőled, nem azért, hogy beleártsd magad a dolgaimba! Ha nem vetted volna észre, nagykorú vagyok...

– Hát... ezt éppen most cáfoltad meg, kislányom. Tudom, most fáradt vagy, ideges vagy, nem is veszem komolyan a szavaidat. Elmegyek anyádékhoz, és beszélek velük. Addig aludj egyet!

– Nem alszom, és te se menj sehová! Különben is gyűlölöm őket és gyűlölök mindenkit.

– Jól van, jól van... Akarsz egy altatót?

– Hagyj békén! Már te is az ellenségem vagy... Bánom, hogy idejöttem.

Az öregasszony felöltözött és behúzza maga mögött a szobáját. Kis idő múlva egy pohár vízzel és egy doboz altatóval tért vissza. Letette az éjjeliszekrényre, és megsimogatta az unokája fejét.

– Jól van, kislányom, aludd ki magad! Mire fölébredsz, minden rendbejön.

Kati nem válaszolt, csak fektében megrándította a vállát. Amikor hallotta, hogy becsapódik a bejárati ajtó, fölült az ágyban. Fogcsikorgatva szitkozódott, és öklével verte a paplant. Aztán gunyoros vigyorral a kezébe vette az altatódobozt, és a tenyerébe öntötte a tartalmát.

– Senkinek se bocsátok meg – sziszegte, s behabzsolta a pirulákat.

Pádár Julianna

Valutásdi

Ömlik a tikasztó hőség, akár a zuhatag. Ezen az augusztusi délelőttön is az aszály az úr, mint minden nyáron. A falut átszelő műúton nagy a forgalom. A tó idecsalogatja a külföldi turistákat is. Olcsóbb a szállás és a kosztolás is, mint a Balatonnál. A víz meg itt is víz...

Az itt élő falusiak megszokták már a nyugati autómárkák látványát. Nem bámulják az idegent. Ugyanúgy figyelmen kívül hagyják a kápolna állapotát, mint a kövesút szélén a hívőkre várakozó farmernadrágos fiatal papot meg az öreg harangozót. A pap most is, mint száz éve a szomszéd faluból jár át – néha – misézni ebbe a XVIII. századi, leromlott állapotú rogyadozó kápolnába. Hívek már hosszú évtizedek óta nincsenek, de a kötelesség az kötelesség. A rezsim alatt a falusi emberek még inkább ateistává váltak, mint a városiak. Elvadultak a vallástól, csak istenüket tartották meg titokban. Úgy mondják, imádkozni a Bánomban is lehet, kapálás közben.

A fiatal Tasnádi plébános szürke Trabantja hátsó feléhez támaszkodva nézelődik. A gyalogosforgalom is városias, nyüzsgő ezen az utcán. Éppen egy diáklánycsoporton hízalja a szemét, akik a tó felől – fürdőruha öltözékben – az ABC felé tartanak. Az öreg harangozó megzavarja bémészködését.

– Dicsértessék! Olyanok ezek a lányok, akár a szitakötők... – nevetve megpördítette öszbe vegyült, kackiás bajuszát. Hangos fékcsikorgással megállt mellettük egy Alfa Romeo. Megrezzent a plébános, a fékcsikorgás elnémította. Szó nélkül hagyta az öreg megjegyzését. Egy Hitler-bajuszos, hetvenes férfi lépett ki a „meseautóból”.

– Guten Tag! Herr, elvtárs, hol találom a plébánost? – Itt vagyok... – nyújtotta kezét a pap. – Dicsértessék! Tasnádi Ádám.

– Aggyon Isten! Heinrich Kovács a deutsch szórakoztatóiparból.

– Ötvenhatos disszidens? – kapta fel a fejét a pap a fele magyar, fele német szavakra.

– Aha! Mire várnak? – az elegáns úr a pap válla fölött benézett a kápolna irányába.

– Misézni jöttem, de nem hiszik itt még az Istent. Egy lélek se jön el, pedig már többéves a rendszerváltás. De hát az ember addig akar elpártolni az Istentől, míg észre nem veszi, hogy elpártol tőle az Isten...

– Minek ez a romos templom? – kérdezi a fehér zakós úr.

– Van... – vonja meg vállát a pap.

– Őné ez a Trabant?

– Enyém. A sírásó apámtól kaptam, amikor engedtem akarátának, hogy teológiára menjek.

– Megveszem ezt az építményt – kinyújtott karral mutatott a kápolnára a bajuszos úr. Kigombolta fehér zakóját, belső zsebéből egy fekete bőrtárcát húzott ki. Lassú mozdulattal bal tenyerébe fektette és jobb tenyerével úgy simogatta, akár egy doromboló macskát.

– Disszidens úr, nem áll fel a farka! – bökött rá mutatóujjával a tárcára az öreg harangozó.

– Ich verstehe nicht!

– A tárcája nem cica, hogy felálljon a farka...

– Péter bácsi, ne! – szólt a pap a harangozóra.

– Maguk nem csípi a valutát? – kérdezi a fehér zakós.

– Ez Isten háza! – emelte fel hangját a pap.

– Mindegy, hogy ki háza, deutsch márkában fizetek.

– Miért lenne ez el-a-dó? – kérdezi a pap akadozó hangon. Szemei rángatóztak. Farmerja zsebéből kikotorászott egy rágógumit, lekapkodta a papírját, pillanat múlva erővel rágtá. A fehér zakósból mérhetetlen nyugalom áradt. Jobb tenyerét a fiatal pap álla alá emelte.

– Nyugi, plébánoskám! Gondolja meg. Félmillió DM, a Romeót meg itt hagyom magának pluszba.

– Minek ez a templom magának? – a pap lába elé köpte a rágógumit.

– Akárminek.

– Mivel menne haza?

– Ezzel a tepsivel, ni! – mutatott a kis szürke Trabantra.

– Na-na-na! Álljon meg a menet! Ez a kápolna a miénk!

– morgolódott az öreg harangozó. – Kiszolgáltam én már hat plébánost, igaz, úgy elmentek innen, akár a tavalyi hó.

– Nem kell ez már maguknak, Péter bácsi! A gazdátlan-ságtól előbb-utóbb összeomlik... – fiatal arcán vörös árnyalatok színeződtek.

– Állást kapnak mind a ketten. Nem kell beizélni. Itt a névjegyem – nyújtotta a papnak a fehér papírlapot. – Ha mégsem akarják elveszíteni ezt a játszmat, hívjanak telefonon!

– Mit akar ebből a kis kápolnából? – kérdezte a pap, és tenyerét a repkedő szeme elé tartotta.

– Nem mindegy? – kezét nyújtott a fehér zakós úr, és az Alfa Romeóval elrobogott a tó irányába. A két férfi csak állt, és nézte a semmit. Percek teltek el.

– Jöjjön csak, Péter bátyám! – suttozta a pap. Összedugták a fejüket, és kimeredt szemmel bámulták a fehér papírlapon sorakozó, tizenhárom számból álló német telefonszámot. A fiatal pap összeszorította kimeredt szemhéjét, és maga előtt látott egy szexszalont...

Németh Dezső

Anyám ölében...

Anyám ölében ring a hold,
Anyám az égbe vándorolt.
Ölében sír a holdgyerek,
A könnyei csillagkövek.

Mikor az égre jön a nap,
Mindketten mélyen alszanak.
Az anyám és a holdgyerek
Meleg szívmre fekszenek.

Németh Dezső

Vágyak, zuhanások

Indultam életem vonalán tejtakarós tájon,
violavérem burjánzott sebvirágokat,
és szám sebét rágt a szerelem, hogy fájjon,
hogy zuhanásaim gödröt robbantottak
mellem ziháló rétfén.

A csókod is seb volt a számon,
mikor tested lankáira szórtam pipacs-csókjaim –
szám vörös szirmait, mikor melled dombjaira szórtam
holdkalapácsos éjszakán,

vérvirágok nyíltak arcodon.
Gazos mellemen százsorszép szerelem virult,
madár-sóhajaim köröztek hajfüves árkaidban.
Vágyak, zuhanások, vérkörözcsek, edzett életkések...
Vedd fel a ruhádat, simogatásom selyem blúzá,
alatta tapintásom melltartója,
krózus ringásom a szoknyád,
alatta rádnyalt bugyogód csipkevirága.

Tiéd már érzésem ága, életem ága,
halálom csillagbokra. A nézése fekete kalózvitorla...
Háborog a tenger.

Káromkodásom cápafogára harapom haragodat,
és vérzik a tenger hajnalpír-arcod napsugarától.
Belevadultam forgatagodba.

Árokba dobott szívemet csőrébe kapja a bánat.
Fekete madár, szállj fel a napba!

Fekete madár, lengj a szivárványon!
Villámtollas felhők díszítik szárnyaidat,
és én szív nélkül állok előtted.

Ibolyaszemű kedvesem, ölelj át újra.
Ölelj át újra, hogy fájjon az élet.

1995

Sárközi Árpád

Rekviem

Ilyenkor, őszi táján
lekerülnek a fegyverek a falról,
hajtókkal és agarakkal
indul az őszi nagyvadászat.
Pereg a dob, szól a harsona:
fácánokra éhes a társaság.
„Meghajtják” az erdőt. Szorul a gyűrű.
Nincs menekvés. Ezerszámra
ritkulnak, hullanak a kisvadak.
Ősidők óta ez a végzetük.
A tizedelés meg az ötödölés.
De ünnepi asztalon az üdvözlés.
Örökké emlékezzünk
a fácánokra,
foglyokra!

Baráti Molnár Lóránt

Naponkénti tárlataim

(M. Smidélusz Margitnak)

Felkelni. A kávéfőzőt a gázlángra tenni.
Keresni az utat a magányos hajnalokban
hozzád röpítő álmokig.

Keresni a szemek gödreiben a múlt emlék-könnyeit.

Indulni: az első kávéspohárig. Az első cigarettáig.

Vándorolni: hiányod betöltésének sötét hitével

egyik közömbös öleléstől a másikig.

Éjszakázni: idegen nők combjainak csapdái között.

Virrasztani: idegen mosolyok torkolattüzeiben.

Belélegezni a hajnali fák haldokló illatát.

Hordozni magamban a Káin-bélyeget,
akár egy dögcédulát...

...és mindent megértve és semmit sem értve:
elhagyni, aki szeret, elhagyni, akit szerettek –
szívemben a világvégi magány rettenet-késével...
...és menekülni saját arcom elől is... beletörődve talán
mindenbe: mosolyokba, nevetésekbe, haragokba,
káromlásokba, gyűlöletbe, életbe, halálba...

Álarcaimat arcomon hagyni. Járkálni Belfegorként,
akár ijedelmes árnyék.

...és várni a bizonyosságra: a felém lebegő nagy,
fekete madárra.

Győr, 1993. augusztus 28.

Sárközy Vendel Gergely

Rózsa

Németh Dezsőnek

Mindaddig fiatal
lent a rózsatő,
amíg az ágán főtt
üde bimbó jó –
szirmait kibontva
és illatozva.

Tűz szíved tájára
egy piros rózsát,
s minden friss rózsá
mosolyog rerád –
szirmait kibontva
és illatozva.

N. László Endre

Ingovány

Ez már a fulladozás. A túlságosan is nehéz, fülledt levegő üvegharangja borul a világra, s liheg ez a mindenki szájhája város a televíziós antennák keresztjére feszítve. Szél sem rezzen, csak a park fáinak szomjas levele remeg... A hivatalnok tétlenül ül íróasztala mögött, mint rajta kívül még néhány ezer naplopó Szlovákia fővárosában. Most nem keresztretjévényt fejt, mint általában, mert igencsak nagy gondban van, s ehhez olyan keserves pofát vág, hogy hét kedves rokon gyászára is futná belőle. Ezért aztán az ablaküvegen lustálkodó legyet bámulja, s közben arra gondol, hogy egy héten belül ki kell fizetnie a tartozását. Nem túl nagy összeg, de hát neki csaknem egyhavi fizetése! Honnét a fenéből vegye?

– A bankból nem kaphatok már pénzt. Az ismerőseim szegény ördögök, akik fizetés előtt pár nappal már a szomszédokat járják ötven vagy netán száz korona kölcsönért... A rokonaim? Az isten a legsisteregőbb nyilával löje valagon mindnyájukat, ahányan csak vannak! Róluk kár beszélni. Nem bánnák, ha kiállnék koldulni az utcasarokra. Utálnak, mert reszlovakizáltam, utálnak, mert városi hivatalnok lettem. Azt mondják, hogy elkutyultam minden munkától. Csókoljátok meg a durrantómat! Utáltok, mert feleségül vettem a nálamnál négy évvel öregebb tót özvegyet. Még le is tagadják a rokonságot... A feleségem meg, aki mellett már régen azt hiszem, hogy a hitvesi ágy csak alvásra való, az utolsó lenne, aki belátná, hogy az életben egyszer, talán csak egyetlenegyszer még egy hozzám hasonló tintakukac is meg akarja játszani az urat, ki akar rúgni a hámból...

Talán az anyám? Tudom, van valami kis pénze, amit a nyugdíjából megkuporgatott a temetésére. Mintha nem lenne mindegy, hová és hogyan kaparják el az embert a halála után. Ott őrzi a fehérneműs szekrényben a hajszálpontosan összehajtogatott, tiszta, de dohszagú, agyonmosott párna- és dunnahuzatok alatt.

De hogyan magyaráznám meg neki, mire kell a pénz? Mit mondanék, mikorra tudom visszaadni? Hiszen ha ötven koronát elveszek a fizetésemből, már az is nagyon hiányzik.

Pedig a feleségemnek van pénze a bankban, egy külön könyvön. De az istennek sem nyúlna hozzá, az én kedvemért meg éppen nem. Hiszen már egymás szagát sem állhatjuk! Már nemegyszer a fejemhez vágta, nem vagyok egy olyan ember, akire igazán lehetne számítani. Különböben is szerinte minden magyar gazember, és ezerszer megbánta, hogy hozzám jött feleségül, amikor minden uj-jára akadt volna becsületes szlovák ember. Megbízható, aki nem fordul meg minden szoknya után...

Újra csak a szülői ház és az anyja jutott eszébe. Tiszta nyomorúság, jobbágyi nyomor, amint szégyenkezve, megsüppedten tapad az agyagos földhöz a kis porta közepén. Olyan, mint egy egérrágta, színe vesztett zsíros ka-

lap, amit kidobtak. Amikor utoljára járt otthon, nézte aprócska kis anyját, amint jött a sivár udvaron keresztül, ölére szorítva a félkast. Morzsolni való kukoricát hozott be a házba. Olyan mesebeli anyóának tűnt, aki napról napra kisebb, lassan kifogy a fekete ruhából. Csak akkor látta olyan kicsinek vagy mindig csak akkorka volt? De hát akkor hogyan bírta végigdolgozni keserves életét, a munka mellett szoptatni és felnevelni, iskolába járatni három gyereket? Honnét volt ereje ahhoz, hogy évekig ápolja a háborúból testi-lelki roncsként hazakerült férjét? Honnét volt ereje hozzá? Talán a vénséges vén ima-könyv és a rózsza adott neki erőt?

Igen, ő biztosan segít rajta most is, mint mindig. Hozzá, az aprócska öregasszonyhoz, az édesanyjához kell elmen-nie. És az a másik asszony, aki miatt... Az a szép szerel-mes asszony, aki csak kihasználta, aki most félredobta, mert már nincs rá szüksége? S hogyan is mondta az, a sze-retője?

Szépen találkozni könnyű, de szépen elválni nehéz!

Igazat mondott, igazat a szép, hazug asszony. Szépen el-válni nehéz, igazán nehéz. De ők szépen váltak el. Olyan szépen, mintha csak az első találkozásukat ünnepelték volna meg. Talán még sohasem látta olyan szépek, mint akkor. Úgy ragyogott a szeme, úgy simult hozzá. Pedig magában meggyanúsította: talán azért örül az elválásnak, mert már ráunt. Talán az hajtotta a karjába, hogy gyer-mektelen volt. Talán csak próbálkozni akart vele. Bizony-ságot, hogy nem benne, hanem a férjében van a hiba. Ta-lán csak gyermeket akart, semmi mást! Különböben miért szakított vele azonnal, amikor meggyőződött róla, hogy teherbe esett? Nem is szerette igazán, csak gyermeket akart! Most már tudta... Végighúzta ujját izzadt homlo-kán. Mit is mondott akkor Nusi?

– Állapotos vagyok! Gyermekem lesz, érted?

– És ezért akarsz szakítani velem? Miért?

– Tudom, hogy téled lettem állapotos, és ezért örökké há-lálal gondolok majd vissza rád. De van bennem egy kis betyárbecsület! Te nem válsz el a feleségedtől, és én sem válnék el a férjemtől! És az ő pénzéből fogom felnevelni a gyermeket. Szakítanunk kell, értsd meg!

Az a pezsgős vacsora, meg a cigányok, meg a szálloda, a tengernyi virág... Pár korona híján kétezerbe került. De most is úgy érezte, hogy megérte! Legalább egyszer úr-nak, igazi gavallérnak érezhette magát! Megérte, bárhon-nét is keríti elő most a pénzt. Mert meg kell adnia, ponto-san, időben, írást adott róla.

Talán az anyja segít. Miért is ne segíthetne? Hiszen olyan mindegy, hogy ott van a pénz a fehérneműs szekrényben, vagy nincs. Majd szép lassan visszafizetgeti...

Most már nyugodt volt. Újra dolgozni kezdett, és megfe-ledkezett az idő múlásáról is. A takarítónő jött be a por-szívóval.

– Laky úr, talán túlórázni tetszik?

Ez kettőjük viszonylatában valami mást jelentett. Elég gyakran megketyerészte, csak úgy kutyafutásban, az író-asztalán vagy a szőnyegen, ha kedve szottyant rá. A túló-rázás ezt jelentette – finoman... Olyan ábrándos tekintet-

tel nézett rá most is a nagydarab asszony, mint egy Kurtz Mahler-regény szerelmes hősnője. De a férfinak most nem volt hozzá kedve.

– Dehogy, dehogy, csak egy érdekes aktát tanulmányoztam, és megfigyeltem az időről – mondta sietve. Láta, hogy az asszony sértődötten vállat von, de most nem törődött vele. Ráérősen lement a lépcsőn.

Hová is sietett volna? Az otthona, az úgynevezett otthona már régen nem érdekelte. A rosszul álcázott szegénység nyomasztotta. Felesége gondosan keményített és mindenütt jelenlévő kézimunkái idegesítették, az olcsó olajnyomatok láttán néha úgy érezte, hogy üvöltöni kezd, és összetör mindent. A vitrin csecsebecséivel kezd, a felnagyított és kifestett esküvői képpel folytatja, majd cafatokra tépi a dívány fölött díszelgő, Magyarországról hozott falvédőt a pirosat bögő szarvasbikával. Aztán mindent kihajigál az utcára, és a negyedik emeletről ő maga is a kacsák után ugrik...

Táskájában volt a fecskéje, és gondolkodás nélkül a Dunára, a Lidó felé indult. Rengetegen voltak ott, mintha az egész város itt adott volna találkát egymásnak. Persze azért korántsem volt itt mindenki: az ő felesége sem. Az most is valami terítőt horgolgat.

Jóleső örömmel tapasztalta, hogy a nők megnézik, még a fiatal lányok is. Csupa izom, semmi haj vagy kezdődő has. Hiába múlnak az évek, nem hizik, nem öszi, de még csak nem is kopaszodik. Az egyik hivatalnokbetegség sem bír vele. Nusinak jó ízlése volt, amikor jövődő gyermekének apát választott! – gondolta magában, és elmosolyodott.

Pár percig úszott, aztán leheveredett a vízpartra. Arra gondolt, hogy a víz mellett mindenki szerelmes lesz. Valamikor gimnazista korában beleszeretett a lányok láb- és testlenyomatába a parti homokban... Ezen aztán jót nevetett. Elhatározta, hogy szombaton leutazik az anyjához, elkéri tőle a pénzt. Már biztosan lesz kétezer koronája, hiszen évek óta gyűjt.

Az anyja csodálkozva fogadta, mert nagyon ritkán látogatta meg őt, s az öregasszony babonásan félt a várostól, amely elcsábította tőle a fiát. (Meg aztán azt is érezte szegényke, hogy a menyé nem látja szívesen az egyszerű, töpörödött öreganyót, aki még csak hajlandóságot sem mutat arra, hogy a menyé kedvéért legalább pár szót megtanuljon szlovákul.) Úgy járt az aszfalton, mintha veszedelmes ingoványon lépkedne, mely bármelyik pillanatban elnyelheti őt... Nevetségesen kicsinek érezte magát ebben a városban, még sokkal kisebbnek, mint amilyen a valóságban volt.

„Napról napra kisebb!” – állapította meg most is magában. De azért megcsókolta, megsimogatta az arcát, és megkérdezte, hogyan érzi magát, jár-e még takarítani az öreg igazgatóhoz. Még bókolt is neki, hogy milyen jól néz ki... De érezte, hogy nem tudta becsapni őt, és ez idegesítette. Láta anyja szemében a ki nem mondott kérdést, az aggódó kíváncsiságot, hogy vajon mi hozta ide, ebbe a faluba, ahol akkora bünt követett el. És éppen ebben a kánukszerűen vágott neki a hosszú utazásnak az agyonzsúfolt vonaton és a döcögő, vén autóbussen?

Az öregasszony – gyorsan tipegve – uzsonnát készített a rózsás nejlonterítőre: egy pohár tejet, paprikát, paradicsomot, kenyeret és szalonnát, de közben állandóan azon töprengett, hogy vajon miért látogatta meg ilyen váratlanul a fia? Nem mintha nem örült volna neki, hiszen oly ritkán látta, évente legfeljebb kétszer vagy háromszor. Akkor is csak rövid időre, egy-két órára, és már ment is. Az elfoglaltságára hivatkozott, mintha szabadsága nem is lett volna.

A férfi – evés közben – arra gondolt, hogy talán megpróbálhatna mégis valaki mástól pénzt szerezni. Az anyja már nagyon öreg, és még sokkal elnyűttebb az éveinél, bármikor meghalhat. Talán már arra sem lesz ideje, hogy visszafizethesse neki a kölcsönért pénzt. Gyorsan végigfutott ismerősei névsorán, de egyikhez sem ment volna el, s egyiküktől sem kaphatott volna ennyi pénzt. Legfeljebb egy-két százt, de azt is csak rövid időre, pár napra! Nincs más megoldás, csak az anyja segíthet rajta.

– Anyuka, kérni szeretnék tőled valamit! – nyögte ki, de közben nem ránézett, hanem a terítő ríktő rózsaíra. Az öregasszony nem kérdezte meg, mit akar, csak gyorsuló lélegzését hallotta, és ezért hirtelen dühbe gurult. „Irgy vénasszony, miért nem kérdezi, hogy mit akarok tőle kérni?” – mérgelődött magában, s az asztal fölött lopva, alattomosan az anyjára pillantott. Láta könnyörgő, segélykérő tekintetét. Úgy nézett ki a mélyen redős homlokába húzott fekete kendő alatt, mint egy megfakult, ázott erdei rigó. Az ajka reszketett, és az orra alatt, az állán mintha csak bolondos, kerge táncba kezdtek volna a hosszú fehér szőrszálak... Egyre nőtt a mérge.

„Milyen csúf vénasszony az anyám. Nem is csoda, hogy a feleségem ki se lépne vele az utcára, ha két évente talán egyszer roskadozva az ajándékba hozott mindenféle súlya alatt eljön. Szép lehetett valamikor egyáltalán, mert én igazán sohasem láttam őt szépnek, mint amilyennek minden más gyerek látja állítólag az anyját... Vajon miért vette az apám feleségül? Talán azért a nyomorult három hold köves agyagért, amit hozományul kapott?”

Már nem bírta tovább elviselni anyja tekintetét és szótlanlanságát, s kirobbant belőle:

– Meg sem kérde, mit akarok?

Az öregasszony reszketett, mint a kutya, ha a gazdája botlással közelít felé.

– Dehogynem kérdezem, csak... – és elhallgatott.

– Csak? Csak mi? – förmedt rá.

– Csak olyan más vagy most... Mintha – dadogta az anyja –, mintha nem is az én fiam lennél. Olyan idegen vagy... Olyan nem is tudom, milyen.

– Dehogy, anyuka. Csak rengeteget dolgoztam az utóbbi időben. Alig aludtam. Meg aztán bajban is vagyok, és pénzre lenne szükségem – szelídítette le a hangját, hogy az öregasszonyt kiengesztelje, megnyugtassa. – Tudja, ünnepeltünk valamit, és nálam nem volt pénz, kölcsön kellett kérnem – ösztönös ravaszsággal magázta az anyját, de aztán csak visszasíklott a tegezésbe –, és most kedden meg kell adnom a tartozásom. Helának nem szólhatok, mert jelenetet csinálna. Hiszen tudod, milyen... Nincs senki, akitől kérhetnék, csak te.

De az öregasszony továbbra is csak hallgatott, mintha már nem is élne, csak a két fátyolos, örökké könnyező, fakó szeme pislogott riadtan. S ez a pislogás teljesen kihozta a békétüreséből, de azért még próbálta fékezni magát.

– Értsd meg, hogy a becsületemről van szó! Az a magyarfaló tót, akitől a pénzt kaptam, még képes lenne eljönni hozzánk vagy a munkahelyemre, és...

Most végre megszólalt az öregasszony.

– De hát ha egyszer nem volt pénzed, akkor miért költek től a máséból? Talán ezt tanultad itthon? Ebben a mai világban talán senkinek sincs sok, csak annyi, amennyi éppen kell. Nekem sincsen...

Ez az utolsó mondat, ez a két szó... Csak legalább ezt ne mondta volna. Igaz, hogy halkan, szinte bocsánatkérően, mégis keményen, visszavonhatatlanul. Azt jelentette, amit mondott: nincs pénzem! Sajnálom, de nem segíthetek. Próbálj másutt szerencsét!

– Anyuka, én tudom, hogy van pénzed. Tudom, hogy már évek óta gyűjtesz... Ezt nem teheted velem! Csak most az egyszer segíts még! – lágyult el a hangja, és majdnem könnyölgővé vált.

– Van, de nincs! Tudod, hogy mire gyűjtöm, nem csináltam belőle titkot. Azt is tudom, hogy tőletek mit várhatok! – és az öregasszony hangja megkeményedett, visszautasítóvá vált. Egy teljesen idegen, ismeretlen asszony ült vele szemben, nem az ő apró, összezsúrt anyja. Most valahogy megnőtt. Úgy érezte, hogy lelketlen, fukar a végtelenségig. Nem adja a pénzét, inkább hagyná őt, a saját édes gyermekét elpusztulni...

Vörös köd lebegett a szeme előtt. Össze tudta volna taposni, mint egy férget. Meg tudta volna fojtani ezt a zsugori vénasszonyt, mintha az égvilágon semmi, igazán semmi sem fűzte volna őket egymáshoz. S most már nem beszélt, hanem sziszegett, mint egy kígyó.

– Ha nem adod, akkor elveszem!... Érted?... Elviszem! Tudom, hol takargatsz! Ott van a szekrényben, az ágynemű alatt.

– Ezt nem teheted, ez rablás lenne! Évek óta minden garast a fogamhoz verek, hogy legalább rendes temetésem lehessen. Ti meg flancoltok ott a városban. Nektek nem volt jó az a bútor, amit mi vettünk. Eladtátok az ócskásnak negyedáron, s ha értem pénzt adna valami bolond, engem is eladnátok, mint valami felesleges kacatot... Mikor jutott eszetekbe, hogy én itt egyedül élek, mint akinek se kutyája, se macskája? Mondta-e valamelyiketek csak egyszer is, hogy anyuka, jöjjön el hozzánk, ne kínlódjon itt egyedül! Hiszen ha megbetegszik, nincs senki, akitől egy pohár vizet kaphasson... Mikor? És most még követelőzől! El akarod vinni azt, amit évek alatt összespóroltam. Mert neked mulatni köllött! Mert te játszottad a nagyurat, akinél a pénz nem számít? Aztán mondd csak, mennyit is mulattál el?

– Kerek kétezzer koronát – mondta a férfi sokkal csendesebben, s az öregasszony mintha lángot okádó sárkánnyá változott volna.

– Kétezzer koronát? Én fél évig élek ennyiből, és még félre is rakok belőle! Te meg csak úgy elszórod! És most eljössz ide, hogy kikunyeráld vén anyádból... Hát nem!

Tudd meg, hogy egy fillért sem adok! Ha csak ezért jöttél, már mehatsz is! Kérj kölcsön a lump barátaitól, ne szegény öregasszonytól, akinek te még egy fejkendőt sem vettél karácsonyra!...

– Hát jó! Ha magadtól nem adod, akkor elveszem! Egy bolond, szarrágó vénasszony szeszélye miatt nem tehetem magam tönkre! – ordította most már a férfi és felugrott a székről, de az öregasszony megelőzte, szinte odarobbant a szekrényhez, és átölelte.

– Nem, nem! – rikoltotta. – Nem adom!... Menj el innen! Nem vagy a fiam, te egy zsvány vagy, aki még az öreg édesanyját is megrabolja. Nem!... Nem! Ne gyere ide, ne merj hozzám nyúlni!

De a fia már ott állt előtte, és durván belemarkolt a ruhájába. Szinte leszakította a kopott szekrényről, és a szoba közepére dobta, mint egy rongycsomót.

– Elviszem, érted? Kell a pénz!... Majd lassanként visszaküldöm. De most kell!

Nem bajmólódott az ócska zárral, hanem felrántotta a szekrényajtót, és turkálni kezdett a hófehérre mosott holmik között. Egyre idegesebb lett, mivel nem találta meg mindjárt a pénzt. Leszórta az ágyneműt a gondosan tapasztott agyagpadlóra, s közben eszeveszetten káromkodott:

– Hogy az isten szakítsa rá az eget minden ilyen zsugori vén boszorkányra!... Hogy az a keserves... – de hirtelen elhallgatott, mert kezébe akadt az öreg, szakadozott boríték. Kivette belőle és számolni kezdte a gondosan kisímított kisebb-nagyobb papírpénzeket.

– Hetven, száz, százötven... ezerhétsháznegyven... ezerhétsháznegyven... Mi az, csak ennyi az összes? Hol van a többi? – förmedt rá a zokogó öregasszonyra.

– Nincs több!... Nincs... Ez minden pénzem. Vidd el, te átkozott zsvány! Vidd, és mulasd el ezt is! Engem meg majd úgy temetnek el, mint egy kutyát. Menj, nem is akarlak látni többé...

Kifizette a tartozását.

Mintha lidércnyomásból szabadult volna. Megkönnyebbült, fiatalabbnak érezte magát. Most tétlenül ült az íróasztala mellett, előtte a félig megfejtett keresztretjvény, s ő az ablaküvegen lustálkodó legyet bámulta. A fizetéséből már kétszer küldött ötven-ötven koronát az anyjának, de nem írt hozzá egy sort sem. Eszébe sem jutott, hogy legalább utólag bocsánatot kérjen tőle. Egy ilyen gonosz, fukar vénasszony nem érdemli meg, hogy a fia gondoljon rá! A pénzét visszakapja...

Ezért inkább a másik asszonyra gondolt. Nem, nem a feleségére! Arra, aki másfél évig a szeretője volt, aki azt mondta neki, hogy szépen találkozni könnyű, szépen elválni nehéz...

Ők szépen találkoztak, és szépen váltak el. Ahogy úriemberekhez, művelt emberekhez illik! Csakhogy az ő poharában felejtés volt – gondolta a férfi –, az enyémben viszont emlékeket öntött a pincér... Akkor megpróbálta még egyszer visszahódítani az asszonyt. Azt magyarázta neki, hogy élvezni kell az életet és nem megérteni... Akkor már pezsgőt ittak, és a cigányok feléjük fordulva játszottak...

Aztán hirtelen szél indult, s a kerti vendéglő asztalán koppanva pattantak szét az első esőcseppek. Taxival mentek be a városba, a szállodába. Mocskos patakok folytak az utcán, és a csatornák szomjúhozó torka mohón nyelte a város habos levét...

Hivatalába kapta a táviratot.

„Édesanya meghalt mindent elintéztünk a temetés csü-törtök délután három órakor lesz gyertek Erzsí.”

Csak ennyi volt az egész, egy betűvel sem több. A távirat hangjából úgy érezte, hogy a testvérei nem tudtak meg semmit. A férfi semmi mást, csak nagy-nagy megkönnyebbülést érzett. A pénzt tehát nem kell visszaadnia... Igaz ugyan, hogy a temetési költségeket hármuknak kell fedezniük, de erről már a felesége is tudhat. Utóvégre mégiscsak az anyja halt meg!

S amikor zsebében a távirattal hazafelé ment, észre sem vette, hogy úgy jár az aszfalton, mintha veszedelmes ingoványon lépkedne, ami bármelyik pillanatban elnyelheti őt. Pedig most nem volt kánikula, amikor megolvad az aszfalt, s a nők túsarkú cipője mély nyomot hagy benne... Benne se maradt nyoma semminek...

Bornemisza Attila

Episztola

Válasz Németh Dezső "A hat fekete paripa" c. versére

S akkor megindulnak hófehér paripák,
paták nyoma az égen. Pegazusok messzi
ragadják vérvörös szívemet.
Fehér koporsóban fehér lány aluszik,
csukva már a szeme, a halál nem alkuszik!

Fehér paripák az égre felrajzolva:
szórja színeit a nap, ez az öreg lovászlegény.
Enyém a holdszínű, kap fel a lovára, enyém
a felhőszín, kiált rá a lányra, enyém az ostyaszín,
üvölt a Hadisten, enyém a vajsínű, kiált az éj,
s intsen Hepfaisztosz, övé a fakó ló,
enyém a Pegazus, kiált rá Apolló.
Vágtat a hat fehér, égre irt paripa, viszi a lány
szívét, merre megy? Ki tudja!
Fehér koporsóban fehér lány aluszik,
csukva már a szeme, a halál nem alkuszik.

Hát én itt maradjak, hé, lovaim nélkül? Odakiáltok,
hogy az ég is besötétül, viszik a lovamat,
viszik a vásárba hat fehér lovamat, most kötik
a gyászba. Mert gyászuk a fehér szín, hitük a fehér hó,
óh, hogy az istenek átkoznak, dehogyan jó!

Fehér koporsóban fehér lány aluszik,
csukva már a szeme, a halál nem alkuszik.

Dübörög a föld már, hajam fehéredik, hat hősínű
lovamat épp kötélre fűzik. Akár az életem, ezt
a nagy koporsót, viszik a lovamat, viszik az utolsót.
Kocsimon koporsó, a szívem hófehér, lükteti a kérdés
– Mondjátok, hogy miért? Tán az égi lánynak keltek
a nászágyba, avagy a sötétség magasztos ormára?
Avagy Kóré kínál gránátalmát újra, avagy
piros vérem lecsordul a hóra?
Fehér koporsóban fehér lány aluszik,
csukva már a szeme, a halál nem alkuszik.

Felhőkről figyelem a testem ütemét, zúgó piros vérem
mikor mondja: elég? Elég-e a zászló mindnyájunk
nászágya, fenn a csillagos ég, Isten sakkáblája?
Csillagképek mennek, robognak az égen, fehér hajú
mátkám koporsóban – szégyen!
Megint a nászágyban halál készülődik,
aki a nőténnyel üzekedik őszig.
Nyitva már a mennybolt, az ajtaja tárva:
hat hófehér lovam elindul e bálba, viszi koporsómat,
ami Magyarország, népek ülik körül örült
lóhajtóját. A magyar trikolor fehérre meszelve,
hat fehér paripám ugrik minden neszre. Évszázadok
örzik paripám patáit. Istent kérem újra, aki
fenn pipázik, zárja le az időt, a mennyek kapuját.
Hat fehér lovamnak ne hajtja iramát, mert az írástudó
hat hófehér ménje koporsóstól rohan a csillagos égre.

Fehér koporsóban fehér lány aluszik...
Te vagy, édes hazám. Az élet nem alkuszik!

Forrai Ágnes

Sziklába is...

Sziklába is
indát verni.
Indafeszítéssel
kelni.
Saját gyökér
gyámja lenni.
Vetelt sorsból
érvvé lényegülni!
Véresedni
világra,
szentté honosulni,
akárha
századvég fohásza:
mater dolorosa.

Levéltükörben

Rudnay Gábor: Kriszta Könyve

A Művészetbarátok Egyesülete kiadásában látott napvilágot Rudnai Gábor első önálló verseskötete.

A szerző magyar–orosz–német szakos középiskolai tanár, néhány évig a prágai Károly Egyetem magyar lektora volt. Költőként harminc éve publikál. A „nagy generációhoz” tartozik. Írásai antológiákban, folyóiratokban rendszeresen megjelennek. Bölcsészdoktori disszertációját Csontváry a költészetben címmel írta.

Kriszta Könyvébe tizenhét verset írt, melyből egy „szabálytalanul” viharos szerelem, a középkorú férfi és egy tizenkilenc éves lány modern Dante–Beatrice kapcsolatának története bontakozik ki. És hogy mi lesz a folytatás? Arra talán egy ezután születő versciklusból kapunk majd választ.

A kötetet Boda Géza érdekes fotói díszítik. A/5-ös méretben, kartonkötés védőborítóval, 52 oldalon, 180 grammos ofszetpapíron jelent meg. Ára 440 Ft.

Kapható a kiadóban: Művészetbarátok Egyesülete, 1388 Bp, Pf. 60.

Geröly Tibor

Fülsztner Etelka kerámiaművész (Kishegyes, Jugoszlávia): „Gratulálok a könyvedhez! Azt hiszem, büszke lehet az a lány aki iránt egy férfi az érzelmeit így módon közli. Néhány részlet, pl. a mellékelt fotók (Boda Géza fotói a verseskötetben – a szerk.) témája nagyon meglepett. Arra gondolok, hogy amikor még a háború előtt emlegettem, hogy verseid témájára készítek kerámiakiállítást, néhány munkámról készült fotó, és itt meglátod a párhuzamot.”

Dinnyés József „daltulajdonos”: „Ezt a belső, de mégis közlésre szánt „szerelemnaplót” érdeklődéssel olvastam. Szimpatikus volt, amikor háromszor is kiléptél a naplóból: Rejtett köszönőviszony, Titokzatos időhatározók, Rejtjeles távirat.”

Major Ottó író: „Köszönet a Kriszta Könyvéért. Ha nem volna ilyen megindítóan szép, még tán féltékeny is lennék költője örök fiatalságára. (Ha jól meggondolom, tőlem szerelmes verset utoljára Sötér István publikált – 1948-ban – „a Négy nemzedék” című antológiában.)”

Szabó János egyetemi tanár: „Köszönöm a Kriszta Könyvét. Örültem neki, nemcsak azért, mert manapság egyre ritkábban kerül az ember kezébe új kötet, hanem főleg mivel szépen és vegytisztán beszél arról a nekibuzdulásról, ami valamilyen formában, úgy látszik, mindenkit elkap negyvenes éveinek végén: hogy újrakezdje az ember, dacolva konvenciókkal, rációval, a természet törvényszerűségeivel, hogy újra – talán most már véglegesen – mindentől és mindenkitől függetlenül, a saját szemével nézze a világot.”

Sulyok Vincze költő (Oslo, Norvégia): „Válaszom megírása előtt gondosan át kívántam tanulmányozni Kriszta Könyve c. verseskötetét, amihez egyúttal melegen gratulálok is, mind a gyűjtemény szép és megnyerő verseihez, mind pedig a könyv ritka szép előállításához. Versei közül a Szégyentelen óda nyerte meg leginkább a tetszésem, de hadd fűzzem ehhez hozzá, hogy sok más verscím is ide kívánczozna említésre. Egyáltalán: tagadhatatlanul látszik a könyvön, hogy nem kezdő verselővel van itt dolga az olvasónak – amiről aztán a borítólap hátsó fülszövege is meggyőződött, amikor könyve olvasásával odáig jutottam. Külön gratulálok Boda Géza illusztrációként használt kifejező, remek képeihez, s teszem ezt annál is inkább, mivel ilyen illusztrációkban (is) gazdag kötet nem nagyon vagyunk elkényeztetve, különösképpen nem ezekben a könyvkiadás szempontjából oly nehéz években.”

Szégyentelen óda

Oly gyönyörű ez a lány, csupa tűz, csupa láz, nevetés!
Zsendül a lépte nyomán fában a rügy, tarlón a vetés.

Ő a kenyér és ő a kovász,
lenszöke rét, arany kanavász.

Dús öle dombja illatos szénakazal,
dús öle völgye halastó, gyűrűzik lassú, csókol csiklandós
hullámaival.

Oly gyönyörű ez a lány, csupa komolyság, könnyű derű!
Tavaszm, nyaram után megjön az ős, a rakott szekere.
Még nem a vénség, nem a halál!

Engedj magadhoz!

Hallom, a melled hogyan harangoz, örömtől hangos,
Kriszta, az én szívem is, te segíts!
Maradj mellettem, míg a szívemben két tucat év, kicsi
kovács kalapál!

Ihász-Kovács Éva

Versei

Jegyzetek egy immár – végsőhöz

Szín és formák és végtelenség.
A szintézis teljes egésze.
Törvényszerűség a harmadik dimenzióban;
két emberi szív lázadása,
küzdelem a határtalanság igazáért.
Valami új, szebb bizonyosság;
a Tejútról csillag üzen,
szép szabályaink
hiába hordják be hóval a telek:
megszeretted,
megszerettelek;
s itt nincs farkasüvöltés...
Csak szelíd, szép karolás van,
csupán a Golf-áram a vérben –
hullámmás, csókunk parthoz csapódó csillag...
S te – akim vagy –
semmit ne kérdezz –
lehetsz bárki – de kellessz!
Kiválasztottalak egy végső
formákká-öltő szerelemhez!

Ha...

Hegedűs Istvánnak

Szép ez a nap
igen
ha – Érted
ha hajnali csipkebogyó-szívemet
bordáid bőrtönrácsa takarja
Ha két egyenes
te meg én
mindig egyenesként futna
tovább
ha szólnék
ragyogj fel boldog
ütköző
folytonos éjszaka jön
ahol az öröm pillére
bordám
tart míg a nap leesik
Kivilágos virradat születik
ezüstvízben napot keresztel
Minden lehet még
hogyha szólnál
ha szólnék
nem szólsz
nem szólok
hallgatunk

Vántsa Zoltán

Versei

Felismerés

Harsány gög
meg bosszú –
e kettőből gyúrtak!
Panoptikum
helyett
otthagylak
a múltnak!

Ellobbant láng vagyok

Ellobbant láng vagyok
Egy kandaláberem
Jeltelen hantomon
Csak fű meg gyom terem
Koporsóm deszkája
Tonnányi földet bír
Valaki minden éjjel
Nekrológot ír

Utolsó stáció

Még sajdulnak bennem
a hitvány tegnapok.
Hamvad a gög,
de bosszú lángja éget,
mert kandaláberek közt,
szobortekintettel
– keresztet tartva –
kínálok a mérget:
számító szerelmed,
idegtépő álmod.
Amit a csókod
meg ölelésed ontott!
Ám tudd meg, te sminkelt
és lélekben béna,
hogy hazugságvárad
– tegnap – összeomlott!

Szabics Imre:

A trubadúrok költészete

Könyv a kimeríthetetlen gazdagságú, jeles poétikai értékű trubadúrlíráról – a középkori európai udvari szerelemnek átfogó elemzése.

A trubadúrok kései generációjához tartozó Guilhem Montanhagol így határozta meg a szerelmi érzés morális értékét: „A szerelem nem bűn, hanem erény, amely a rosszakat jókká, a jókat pedig még jobbakká változtatja, s olyan útra vezeti az embert, hogy nap mint nap csak jót cselekszik. A szerelemből tisztaság fakad, mert aki megérti a szerelem szavát, az nem tud többé rosszat tenni.” Bernart de Ventadorn a XII. sz.-i trubadúrok közt is kiemelkedik ihletének mélysége, vallomásainak őszintesége, érzelmeinek változatossága, verseinek ritmusa, zeneisége, kitűnő költői képei következtében: aki így ír a bűvös tekintetből, a szemem keresztül a szívig hatoló örömről: „Egyetlen más öröm nem ér fel az enyémmel, midőn hölgyem rám emeli tekintetét, mert szép, szelíd pillantása egyenesen a szívemig hatol, szelídséggel tölt el, és új életre kelt.”

Magyarországon mostanáig nem sok tanulmány értékelt a kimeríthetetlen gazdagságú és jeles poétikai értékű trubadúrlíráról. Most azonban Szabics Imre (1942) professzor tollából a szakavatott nyelvész, irodalomtörténész és műfordító a trubadúrköltészet kitűnő ismerőjeként olyan klasszikus értékű, érdekes tanulmánykötetet kapott az olvasóközönség, mely áttekinthetően tárja fel a középkori udvari szerelem (fin'amor) fejlődését, legfontosabb irányzatait és trubadúrait, a költői szövegek elemzésén keresztül ismertette a trubadúrlíra eszmei és poétikai költői gyökereit. A trubadúrlíra kialakulása mellett megismerkedhetünk a legjelentősebb trubadúréletművekkel. A trubadúrköltészet a XI–XIII. sz.-i provanszál udvari-lovagi költészet. (Ebben az időben Provence-ban virágzott a gazdag provanszál líra, a trubadúrok udvari költészete, amely Európa-szerte a lovagi szellem terjesztője, a nemzeti nyelvű irodalmi tevékenység egyik elindítója volt.) A trubadúr többnyire nemesi származású lovag, aki fejedelmi gazdagságú főurak szolgálatába szegődik, és aki „szerelmi szolgálatot” teljesítve megénekli ura elérhetetlen, magasztos szépségű asszonyát. Az első trubadúr, akinek neve fennmaradt, azonban nem egyszerű lovag, hanem elöljáró úr, IX. Vilmos (Guilhem de Peitieu), Aquitania hercege.

Messzemenően egyesült a trubadúrköltészetben és érvényre jutott az „égi” és a „földi” szerelem, amely poétikailag különvált. A trubadúrszerelmek a szépség és a jóság összetartozásának platóni eszméjét is megvalósította, amikor az eszményített hölgy belső és külső szépsége arra készítette a trubadúrt, hogy erkölcsi tökéletesedésével érdemlje ki a hölgy „jó szerelmét”.

Bernart költői ars poeticájának tekinthetők e sorok: „Egy dal csak akkor értékes, ha szívből fakad, s a dal akkor szívből jövő, ha a szívben fin'amor lakozik.” De talán egyet-

len másik trubadúrnál sem alkot oly szoros egységet, hogy a mély szerelmi érzés kifejezéséhez ilyen költői tehetség szükséges: „S éneke azért tökéletes, mert a szerelem örömeit érzi a szám, a szemem, a szívem és az értelmem.” A középkori Európában a trubadúrok költészetében öltött testet első ízben a szerelem és a nő túlzó eszményítése, olyan értékekkel való felruházása, mely az egész XII–XIII. századi civilizációt és gondolkodást alapjaiban megváltoztatta. Az udvari szerelmes gondolataival, érzéseivel, tetteivel arra törekedett, hogy méltóvá váljék hölgyéhez, aki a tökéletességet testesítette meg számára.

A második generáció trubadúrjainak szerelemképe még ingadozik a lovagi és az udvari szerelem között. A klasszikus korszak trubadúrjainak a szerelem a maga teljességében, örömeivel és bánataival, a vágyakozás reménykedésével s a beteljesületlenség fájdalomával jelentkezik költeményeikben, és az emberi erény forrásaként, az erkölcsi tökéletesedés kiindulási pontjává s céljává is válik. Az utolsó trubadúrok verseiben újból misztikus aspirációk jelennek meg a természetes vágyak helyébe (Guiraut Riquier). A Dél-Franciaországban elnémuló trubadúrlíra költői eszközei, szellemisége tovább élt Észak-Franciaországban, Katalóniában, Olaszországban, de leginkább Németországban, ahol minnesängereknek nevezték őket. Így elmondható, hogy a trubadúrok voltak a modern európai líra első alkotói, a szerelmi költészet poétikája megteremtői. A könnyed stílusban megírt mű mindekinek ajánlható.

(Balassi Kiadó, Budapest, 1995.)

Domonkos János

Bitter T. Ákos

Elmulás

Tünődik az ősz
eljött az ideje
vége a nyárnak
ernyed a nap tüze
s búcsú színeket
öltönek a fák

Elszállt illatok
emlékek halmaza
szerelem érzés
gyönyörök dallama
élet visszhangja
kacag és tovaszáll

Mulat már a múlt
tört ül az enyészet
halkul a szív is
a test is megpihen
s jövődő béke
csukja le szemét

Dénes Géza

A Lakatos gyerek

Kislányom harmadikos. Egyetlen gyermekünk. Vigyázzunk is rá, mint a szemünk fényére. Tanító nénije is dícséri: leckéje mindig rendes, tiszta. Patronálja Nagy Juliskát, aki bizony dőcög a számtanban meg a lakóhelyismeretben. Szereti is gyermekemet mindenki az osztályban. Csak egy gyerekre panaszkodik, de arra aztán sűrűn: a Lakatos gyerekre. Egyik nap azzal jön haza, hogy elgáncsolta, másik nap fejen vágta, megrúgta. Tegnap aztán nagyon sírt hazatérve:

– Édesapám, – szífogott – Lakatos nagyon megvert.
– Nahát, hogy a gyetvai bíró nem is tudom, hová tegye azt a Lakatos gyereket. Csak tudnám, hogy néz ki. De majd megismerem én. Holnap reggel a szeme közé nézek.

Másnap már az első csöngetésre az iskola salakos udvarán ropogott a cipőtálpunk. Kislányomat kézenfogva veztettem. De a tanítónő még nem jött ki a nevelői szobából. No, megvárom. Addig bekisérem Katikát az osztályba.

A harmadik osztály ajtaján rettenetes csatazaj hallatszik ki. Dobpergés, dübögés, hurrá kiabálás, s e harci zajba belereceseg a kürt éles hangja. Amikor benyitok, négy gyereket látok a dobogón. Három rettenetes iramban püföli az asztalt, egy előtt meg egy új csövázás szék felfordítva, annak a lyukas lába a kölyök szájánál. Nagyokat fúj a széklámba, mire élesen felreceseg a „kürtész”.

– Aki fújja, az a Lakatos – sügja kislányom, azzal félve eltűnik mellőlem.

Visszahúzódok, hogy kint várjam meg a tanítónőt. Ahogy ott a folyosón fel-alá sétálok, rádöbbenek, hogy tulajdonképpen ismerem én ezt a Lakatos gyereket. A szülei a hibás nevelésében. Csodákkal meg mindenféle valótlán dolgokkal tömik a fejét, s lám, itt az eredmény. Ha valami rosszat tesz, úgy elverik, hogy a gyerek nem tudja kínjában, hova legyen. És mégis foganatja. Ez nem nevelés. Többet ér a szép szó. Eltapossa a bogarakat, kiszedi a fészkekből a kismadarakat, a kutyát megdobálja, és kéjes örömmel nézi, ahogy vonyítva eloldalog az a szerencsétlen állat. Amikor az eperfa tetejéről az öreg néniket a múltkor megdobálta, úgy leverték, hogy órákig szólni nem tudott. S mert hallgatott, elkezdtek tovább püfölni. A gyereket a szomszédok szedték ki a kezük közül. Hát ha így nevelik, csoda-e, hogy az iskolában, társai körében felszabadulva rossz az a gyerek? Hogy nekimegy az én Katikámnak is?

Jön a tanító néni. Mondom neki az esetet. Hogy ez már tűrhetetlen. De mit tegyen? Ő is hiába fenyíti.

Belépünk az osztályba.

– Lakatos Imi, gyere elő!

Sápadt-komoly, kétfelőlógó fülű gyerek tipeg elé. Amikor a tanító nénije azt kérdezi tőle: Tudod-e, ki ez a bácsi? Hát a Katika édesapja – csak akkor vörösödik el sápadt feje egészen a füléig.

– Te vagy az a hős, aki a kislányomnak soha nem hagy békét? Könnyű a gyengébbet megverni.

A gyerek csak les. Oldalt sandítok, s látom, hogy a padban az én kislányom arcáról sugárzik az öröm.

– Én erősebb vagyok nálad, ugye? – folytatom. – Éppen ezért én téged most... – és lassan közeledek felé. – Hő? Mit szólsz hozzá? Most megverlek. Hogy miért? Csak! Mert erősebb vagyok nálad. Vagy inkább azt akarod, hogy az ellenőrző könyvecskédben vigyél haza egy 1-est magavi-seletből?

A gyerek megremeg.

– Nem, ne tessék! Inkább a verést! – s már nyújtja is nekem a testét, hadd üssem. Mit neki az a verés? Fel se veszi. Gondolja, elvernek, aztán egy ideig békén hagynak, míg újra el nem vernek. Hohó, barátom, ez egyszer melléfogtál. Megfogom a gyereket, magamhoz húzom. Simogatom a nyakát, megpaskolom az arcát. Ahogy a fejét végigsimítom, biliárdgolyónyi dudort érzek a feje búbján. A gyerek nagyokat pislog. Nem érti. Ő simogatást talán soha nem kapott. Igaz, nem is adott rá okot.

– Nem szeretném, kiskomám, ha még egyszer Katikát bántanád. Látod, ő nem bánt téged soha. No, menj oda hozzá, és fogj vele kezét.

De a Lakatos gyerek csak áll, vörös a képe, billeg jobbra, billeg balra, nem bír megindulni. Csak odamondja Katikámnak: – Ezután... meglátod... nem bántalak, na!

Hát ez igen szép. Ez a gyerek már megbánt mindent. Még szífog is hozzá. Mégis csak jó, ha a szülő védelmére kél a gyermekének. Az én Kati lányom megérdemli.

Délben megyek haza ebédelni. Egy zeter áll a kapunk előtt.

– Várnak bent a szobában – mondja a feleségem. – Egy férfi.

Ki más ül a kisasztalnál, mint Lakatos Bálint, a Lakatos gyerek apja.

– Már ne haragudjon, – mondja – csak beugrottam a zettorról, gondoltam, délben biztosan hazajön ebédelni. Mert ugye... ha nem tudná, baj van.

– Mi a baj?

– Hát... azért jöttem, hogy csináljon valamit a kislányával. A fiamat délben a napközi előtt megverte.

– Nem létezik – bizonygatom. – Egy lány egy fiút? Micso-da fiú az?

Erre elmondja, hogy ő ugyan nem látta, de a fiú testvére, Erzsike szemtanú rá, ő vitte haza a hírt. Éppen akkor nyitott be a harmadik osztály ajtaján, amikor a kislányom nagyot ütött a fiúra.

Gyorsan a kislányom védelmére kelek:

– Ez pedig éppen fordítva van. Éppen a maga fia veri az enyémet. Ma fent voltam az iskolában, beismerte, megbánta a maga fia. Ott volt a tanítónő is. Ha nem hiszi, menjünk fel az iskolába mind a ketten.

De így, de úgy, hogy ő ezt nem hagyja. Azért mégis megvárt, míg bekaptam a két tál ételt.

A tanítónő nagy igazsággal hangsúlyozva mondta:

– Az úgy történt, hogy maga Lakatos Imi kérte a kis Katikát, hogy adja vissza mindazt az ütést, amit egész éven át ő adott neki. A Katika ekkor elmosolyodott, felemelte a kezét, és egy silány pofont adott Iminek énelőttem. Ek-

kor nyitott be a Lakatos elvtárs Erzsike lánya, aki látva, hogy a bátyján éppen akkor tenyerel Katika, sikítva elszaladt. No de mi volt az az ütés ahhoz képest, amit az a fiú adott annak a kislánynak... Különben azóta szent a béke. Nézzenek csak be hozzájuk. Együtt ebédelték a napköziben, s most visszaültek a padjukba.

Kívül, az ablaknál megállunk. A hátsó padban Nagy Juliska ül, ölében könyv. Magol. Nem hallani, de a szája járásából leolvasom, hogy az egyszer egyet gyakorolja. Az első padban a Lakatos fiú ül, mellette áll az én kislányom. Éppen a könyv lapjára mutat. Most melléül a fiúnak, ujjával kíséri a sort, olvas. A fiú hallgatja. Összemosolyog, mintha azt mondanák: ugye, nem is olyan nagy dolog ez. Mi is összenézünk ott kívül az ablaknál. A Lakatos ember megbillenti a fejét. Hát bizony ki tud ezeken a mai fiatalokon eligazodni...

– Ígérjen itt meg nekem valamit – fordulok az emberhez.
– Ne verje meg soha a kisfiát. Bármit is csinálna. Csak beszéljen a lelkére. Jó szóval nevelje. Meglátja, meglesz az eredmény...

Belépünk az osztályba. A két gyerek tágra meresztli a szemét. A Lakatos gyerek töri meg a csendet:

– Édesapám! Vasárnap hadd menjek el Katikáékhoz. Olyan jó vele tanulni meg játszani. Ha elenged, sose szedem ki a madarakat a fészkeikből. Meglátja, ezentúl jó lesznek!

Kilép a padból, megfogja apja kezét, s olyan kérőn mondja, hogy nincs az a kemény szívű apa, aki ellen tudna állni, aki fel ne kapná, össze ne csókolná érte a fiát.

– Édesapám! Csináljon majd nekem is egy olyan izét... madáretetőt. De legyen ám teteje is, mint a Katikáénak. Majd meglátja, mindig szórok rá friss kenyérmorzst.

Bayer Béla

Versei

Vigyázó

Pipacsok máglyáin
édesült hitemmel
örizem perceid
gyöngypergésű rendjét.

Lazacnász

Hajad a füzek lobonca.
Kacajod forrás bugyogása,
tíz ujjad gondjaim bogozza,
két karod ölelő bástya.

Öledben gyönyörök gyöngye,
combjaid sánca vigyázza,
fájdalmat hajszol öröme,
szerelmünk: lazacok násza.

Fohász

Add teljesedését
megcsonkult szavaknak,
örizd szemeimnek
a látás gyönyörét,
vedd kongó fájdalmát
örült harangoknak,
s vigyázzad hitünknek
ember-melegét!

N. László Endre

Versei

Így került bele

Nappalom-éjjelem verseimbe szöttem.
Így került a verseimbe
az őszi színek önkénye,
szemed sötét bozótjának fénye,
a madarak hangja-röpte,
a zengő dér-zene,
szerelmünk sejtelve,
a szavak lugasa,
az illatok tava,
a hold ezüstlantja,
az örület lomha szárnya
és a szépség halhatatlan ritmusa.
Így került a verssoraimba
ámító visszfényed tünde sugara...

A szajha

Mindenkinek odaadta magát...
Már mindenki ismerte teste illatát és bal melle alatt a
anyajegyet. S nem is csinált titkot belőle! Kikacagta az
erkölcsöt, kigúnyolta a törvényeket.

– Az én testem! Annak adom, akinek akarom!
Nemcsak a férfiaknak, hanem a nőknek is odaadta ma
gát, meg a serdülő gyermekeknek és a totyogó vénségek
nek is!

Ilyen cudar szajha volt ez a nyár!
És mi istenítettük...

Németh Erzsébet

Reggelre

A nyár ágairól mosoly-bogyók
hullnak...

Rájuk tapos kéjjel az éjjel,
kicsi testüket loccsantva széjjel –
s reggelre könnyű nő a fűszálakon.

Figyelem! Fizessen elő a LANTRA! Egy evre, postaköltséggel együtt mindössze 200 Ft. Az előfizetési díjat, postautalványon, a szerkesztőség címére kell elküldeni. Lapunk nem nyereséges kiadvány, ezért a közölt művekért szerzői jogdíjat nem fizetünk.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

LANT

A TINÓDI KLUB

IRODALMI FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Németh Dezső

Szerkesztők: Bornemisza Attila
Ihász-Kovács Éva

Olvasószerkesztő: Németh Erzsébet

Szerkesztőség: 1211 Budapest
Ady Endre út 5. III/10.
Telefon.: 2 77-7196
Telefon/Fax: 277-5309

Kiadja a Tinódi Klub
Felelős kiadó: Németh Dezső

BY-WORK
KIADÓ ÉS NYOMDA
1029 Budapest, Géza fejedelem utca 45.
Telefon/Fax: 176-9164
Szedés-tördelés a Tinódi Klub munkája

ISSN 0865-8633

Kulimár János

Párizs (Déja Vu)

Ma Párizsba visszatértem!
Ülök a Montparnasse szívében,
az „orgonás” kisvendéglő teraszán,
arcon csókol a szent tavasz,
s úgy hiszem, itt egyszer Manet köszönt rám!

Az emlékezés lángja ég,
kísért a Concord téri fantom,
hallom, ahogy a vérpadról visszaszól
Robespierre-nek Danton.
Szédült idők, örült világ,
az alkony, mint mérges kígyó
a fáradt nappal testébe mart,
s a bűn és hívságok városára
cinkosan kacsint a Szajna-part.
Egy szöke fénysugár a hanyatló naphól;
kétezer éves kelta emlék
ring a nagy folyó szürke vizén.
Párizs bölcsője ott „hanykodik”,
de el nem sülyyed”... – örzi
Picasso, Ady és Verlaine.

Hat hosszú százada méri a végtelent
a „szép ámulások” szent városának
szíve: Notre Dame.
Itt parázslott fel a császári jel
egy apró diktátor kemény homlokán.

Szédült idők, örült világ,
egykor a Vogézek terén adott
randevút egymásnak a főúri társaság,
s ez az a hely, ahol Henrik királyon
nem segített semmi imádság!
De ma is meghatódom
századok köbe rejtett pillanatain:
itt alkotott Victor Hugo
és gyászolta férjét Medici Katalin.

A Louvre terén naponta együtt jár
a jelen és a sírba szállt múlt.
Itt vert egykor tanyát a nagy Caesar,
s a Saint-Germain harangja itt kondult.
Gyász, sírhalom, keresztes hadjárat,
és hallom, ahogy az utolsó Napóleon itt nevet...
A Nagy Galériában Mona Lisa, Tizián –
s a téren egy anyóka galambot etet.

TAKARÉKSZÖVETKEZET
A VIDEK BANKJA